

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pienpanimoliitto kiittää mahdollisuudesta lausua alkoholilain muutoksesta.

Esitys kotiinkuljetuksen sallimisesta on tervetullut uudistus, ja se korjaa pitkään vallinneen epäoikeudenmukaisen tilanteen, jossa ulkomaiset verkkokaupat ja pienpanimot ovat voineet toimittaa juomia suomalaisiin koteihin, mutta kotimaiset eivät.

Monien pienpanimoiden markkinat kasvavat tämän uudistuksen myötä lähikyliltä koko maahan, ja olutharrastajat pääsevät helpommin maistelemaan tuotteita ympäri Suomen. Emme usko uudistuksen lisäävän kuluttajien alkoholinkäyttöä merkittävästi, sillä rahtikulut ovat Suomessa aika suuret. Sen sijaan uudistus lisää pienpanimoiden mahdollisuuksia tehdä yritysmyyntiä, kun yritykset voivat tilata vaikkapa nimikkotuotteita toimitettuina.

Omien selvitystemme mukaan kuljetusliikkeillä on jo nyt valmiudet tarkistaa kuluttajien ikä ja päihtymystila. Henkilöllisyyksiä tarkastetaan jo nyt monien lähetysten luovuttamisen yhteydessä

Haluamme kuitenkin ehdottaa kolmea muutosta uudistettavaan lainkohtiin.

1. Huomioidaan käsityöläispanimoiden poikkeus niin kuin hallitusohjelmassa linjataan.

Lakiesityksessä linjataan, että vähittäismyyjät, esimerkiksi ruokakaupat ja panimot, voisivat toimittaa juomia kahdeksaan prosenttiin saakka. Sitä vahvempia saa esityksen mukaan toimittaa vain Alko.

Tämä on erikoinen raja, sillä hallitusohjelmassa sanotaan, että "maan sisäisessä toimitusmyynnissä noudatetaan käsityöläispanimo-, pienpanimo- ja tilaviinipoikkeukset huomioiden voimassa olevia kotimaan vähittäismyynnin vahvuusrajoja". Sama muotoilu löytyy myös STM:n omasta lainvalmistelun kuvauksesta.

Hallitusohjelman muotoilu tarkoittaa, että alle 500 000 litraa vuodessa valmistavat käsityöläispanimot saavat jatkossa toimittaa kuluttajille enintään 12-prosenttisia juomia, sillä niitä ne saavat myydä vähittäismyynnissä kuluttajille. Nyt lakiesityksessä raja on kuitenkin niin sanottu uusi kauppavahvuus, kahdeksan.

Esityksessä on myös toinen kummallisuus. Kun tekstiä lukee tarkasti, näyttää siltä, että käsityöläispanimot saavat kyllä jatkossa myydä 12-prosenttisia oluitaan, mutta kuljetusliike ei saa luovuttaa niitä kuluttajille. Laatikot jäävät siis kuljetusliikkeiden varastoihin.

Toivomme siis, että hallitus noudattaa omaa ohjelmaansa ja sallii käsityöläispanimoiden myös enintään 12-prosenttisten oluiden myymisen ja kuljetusliikkeille niiden toimittamisen kuluttajille.

2. Panimoiden kohtelu toisistaan riippumattomina verotuksessa

Suomessa on ollut muutamia tapauksia, joissa tulli ja verohallinto ovat tulkinneet pienpanimot toisistaan riippuvaisiksi yrityksiksi, jos ne ovat tehneet pienimuotoista yhteistyötä, tulkintamme mukaan EU:n ohjeiden vastaisesti, sillä myös direktiivissä 92/83/ETY linjataan, että kun vähintään kaksi pientä panimoa toimii yhteistyössä ja niiden yhteenlaskettu vuosituotanto on enintään 200 000 hehtolitraa, niitä voidaan kohdella verotuksessa yhtenä pienenä riippumattomana panimona. EU:n komission 26.10.2020 antaman lausunnon C-221/20 JT1 mukaan EU:n jäsenmailla on optio, vaan ei velvollisuutta kohdella panimoita näin.

Käytännössä panimoilta on Suomessa yhteistyön tähden evätty verohuojennus, mikä ei ole kohtuullista.

Pienpanimotoimintaan kuuluu yhteisöllisyys ja monenlaiset yhteistyössä tehtävät tuotteet. Se tekee toiminnasta dynaamista ja kuluttajillekin kiinnostavaa, sekä lisää alan sisäistä yhteishenkeä. Yhteistyöhön tulee mieluummin kannustaa kuin rangaista siitä.

Esitämme, että laki muutetaan niin, että jos vähintään kaksi pienpanimoa toimii yhteistyössä ja niiden yhteenlaskettu vuosituotanto on enintään 15 000 000 litraa, niitä kohdellaan verotuksessa yhtenä pienenä panimona.

Lisäksi katsomme, että pienpanimoiden riippumattomuutta tarkasteltaessa tulisi noudatettaa EU:n yleistä pienyritysten määritelmää, jotta tuotannollisesta yhteistyöstä ei koidu pienpanimoille tarkoitetun veroalennuksen menettäminen.

3. Lasketaan verot luovutettujen eikä tuotettujen litrojen mukaan

Samalla on syytä korjata muotoseikka, joka aiheuttaa pienpanimoille päänvaivaa ja monimutkaista byrokratiaa.

Tällä hetkellä laissa määritellään, että alkoholijuomaveroa alennetaan kalenterivuoden aikana tuottaman oluen määrän mukaan 50, 30, 20 tai 10 prosenttia.

Verokannan määräytyminen pienpanimon kalenterivuoden aikana "tuottaman" oluen määrän mukaan merkitsee, että olueen sovellettava verokanta voi kalenterivuoden aikana vaihtua monta kertaa sen perusteella, kuinka monta litraa olutta panimo on kulloinkin kalenterivuoden aikana toistaiseksi tuottanut.

Esitämme, että sanan "tuottaman" sijaan lakiin kirjataan, että veron määrä perustuu panimoiden "kulutukseen luvuttamiin" litroiin. Näin siksi, että etenkin yli 500 000 litraa vuodessa tuottavilla pienpanimoilla on nykyisin mukaan tilanne, missä varastossa voi olla eri veroasteella verotettavia oluita.

Oluen tuottajien näkökulmasta nykyisestä muotoilusta seuraa huomattavaa hallinnollista työtä ja kustannuksia. Hallinnollista työtä aiheutuu myös jakeluketjun seuraavassa vaiheessa, kun oluen verottomasti vastaanottanut taho aikanaan luovuttaa oluen kulutukseen. Tällöin oluen kulutukseen luovuttava taho joutuu veroilmoituksen laatimista varten erikseen selvittämään, mihin verokantaan ko. kulutukseen kulloinkin luovutettava tuotantoerä kuuluu.

Ehdotetun muutoksen seurauksena oluen veroluokkaa määritettäessä tarkasteltaisiin oluen tuotantohetken sijasta hetkeä, jolloin ko. oluterä luovutetaan panimon toimesta joko kulutukseen

tai verottomasti valtuutetulle varastonpitäjälle. Tuotettua olutta, jota ei ole panimon toimesta luovutettu edelleen ei otettaisi huomioon veroluokan määrittelyssä.

Ehdotetun muutoksen voidaan olettaa vähentävän olennaisesti verojen ilmoittamisesta pienpanimoille sekä valtuutetuille varastonpitäjille aiheutuvaa hallinnollista työtä ja kustannuksia. Ehdotetulla muutoksella ei kuitenkaan puututa pienpanimoalennuksen soveltamisalan yleiseen rajaukseen, joka säilyisi ennallaan (ts. alennuksen soveltumiseksi panimon kalenterivuoden aikana tuottaman oluen määrän on oltava enintään 15 000 000 litraa). Näin ollen ehdotetulla muutoksella ei oleteta olevan olennaista vaikutusta pienpanimoiden tuottamasta oluesta kannettavan alkoholi- ja alkoholijuomaveron tuottoon, vaan muutoksen tarkoituksena olisi ensisijaisesti yksinkertaistaa oluesta kannettavan veron laskemisessa ja ilmoittamisessa noudatettavaa menettelyä.

Verottaja saa siis samat tulonsa, mutta pienemmällä byrokratialla ja vähemmillä sekaannuksilla.

Salminen Esa
Pienpanimoliitto ry